

Sekretariatet
Daniel Nilsson
daniel.l.nilsson@regionjh.se

Hälso- och sjukvårdsnämnden
HSN/785/2023
2024-03-14

Uppdatering om konsekvenser av de nya dygnsviloreglerna

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämnden har tidigare uppdaterats om de nya dygnsviloreglerna som börjar gälla 1 oktober 2023. Vid sitt sammanträde i december 2023 beslutade Hälso- och sjukvårdsnämnden:

- Regiondirektören får i uppdrag att vid hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde i mars redovisa lägesrapport inklusive ekonomisk analys.

Nedan redogörs för aktuellt läge.

Samtliga yrkeskategorier utom läkare:

Den 1 oktober 2023 trädde de skärpta dygnsviloreglerna i kraft för samtliga yrkeskategorier utom läkare. Det har inneburit stora förändringar i förutsättningar för hur scheman kan planeras. De ändrade förutsättningarna har medfört ett omfattande arbete med att arbeta om tidigare schemastrukturer.

Specialistvården arbetar löpande med att utvärdera schemaläggningen för att få den optimerad. Det råder stora svårigheter i att få ihop bemanning som är tillräcklig för att bemanna vårdavdelningarna på sjukhuset och samtidigt arbeta mot ett hyroberoende. Fortsatt är den samlade bilden att det är påverkan på schemats utformning som gör det svårt att optimera bemanningen kontra verksamhetens behov. Det faktum att flexibiliteten i att kunna påverka sitt schema minskat ses som en av de största negativa förändringarna bland medarbetarna. Då överlappningstiderna förlängts som ett sätt att kunna planera ut alla arbetstimmar är det fortsatt svårt att få till verksam överlappningstid.

Belastningen på assistenter och enhetschefer i arbetet med schemaläggning är fortsatt högt. Detta beror dels på tidspress för att färdigställa scheman i god tid, dels att sköta arbetet kring oförutsedda händelser och kompensering av vila. Tillämpningsanvisningarna är inte omarbetade utifrån nu gällande läge, då resultatet av avtalsrörelsen inväntas.

Från flera verksamheter lyfts att rekryteringsläget sakta förändras och att man kunnat rekrytera flertalet sjuksköterskor och undersköterskor. Förvaltningsområdet har ökat i antal anställda från augusti förra året och de yrkeskategorier som ökar mest är sjuksköterskor och undersköterskor, per sista januari 2024 är det 3683 anställda inom förvaltningen, vilket är en ökning med 156 sedan 2023-08-31.

Testet med AI-stöd för schemaläggning som syftar till att avlasta chefer och schemaläggare pågår inom Ortopeden. Detta har ännu inte följts upp. I Heroma finns ett antal spärrar som uppmärksammar chefer och assistenter när brott mot de skärpta dygnsviloreglerna finns i schemat.

Det är fortsatt oklart hur årets avtalsrörelse kommer att påverka arbetet med dygnsvila framåt, då det pågår förhandlingar inom samtliga stora avtalsområden. Dessutom är det oklart hur det nya nationella hyravtalet och arbetet med korta avrop kommer påverka planeringsarbetet.

Det finns behov av att ansöka om dispens för ambulansstationerna i Härjedalen, avseende möjligheten att förlägga arbetstid och jour i kombination i 24 sammanhängande timmar istället för de 20 timmar som annars är gränsen. För att dispens ska kunna sökas krävs hantering enligt MBL och att ärendet passerar såväl Hälso- och sjukvårdsnämnden som Regionstyrelsen. Grundläggande riskbedömning är genomförd och MBL-förhandling mellan parterna sker under mars månad. Ärendet planeras att tas upp vid hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde i mars.

Läkargrupperna:

För läkarna började de nya reglerna gälla 1 februari 2024. I de riskbedömningar som är gjorda har det identifierats ett utbildningsbehov kring regelverk och praktisk hantering av nya/mer frekventa processer ex kompletterande vila och jourkomsplighet i Heroma.

Den arbetsgrupp som bildades under senhösten 2023 fortsätter att träffas för att stämma av hur arbetet går samt för att lära av varandra och lyfta goda exempel. Där förs även dialog kopplat till utbildningsbehovet som identifierats. Många verksamheter lyfter att kommunikationen gentemot både chefer och medarbetare är viktig och något man behöver arbeta med löpande för att skapa förståelse för och acceptans för förändringarna som nu införts.

Ett antal förhandlingar har genomförts gällande lokala avsteg från dygnsviloreglerna med syfte att komma överens om att ha möjlighet att förlägga jourpass/arbete som längst 20 timmar. Några verksamheter vid Östersunds sjukhus har färdigställt sina förhandlingar och fler kan tillkomma. Samtliga förhandlingar föregås av riskbedömningar utifrån arbetsmiljö samt beskrivning av de förutsättningar som innebär att avsteg behöver göras. Även konsekvensbeskrivningar i händelse av att överenskommelse inte kan träffas har lagts fram.

Primärvården ser inget behov i nuläget att förhandla om avsteg.

Det finns behov av att ansöka om dispens för de läkare som bemannar ambulanshelikoptern. För att dispens ska kunna sökas krävs hantering enligt MBL och att ärendet passerar såväl Hälso- och sjukvårdsnämnden som Regionstyrelsen. Grundläggande riskbedömning och MBL-förhandling är genomförd. Ärendet planeras att tas upp vid hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde i mars. Schemat är i väntan på hantering av dispensansökan fortsatt lagt med 24-timmars pass där ordinarie arbetstid kombineras med jour utifrån att schemat inte kan lösas på annat sätt i nuläget.

Ekonomisk analys:

Det finns fortsatt stora utmaningar med att analysera de ekonomiska effekterna av de nya dygnsviloreglerna. Flera faktorer samspelar, vilket innebär att ekonomisk analys inte kan göras med önskad detaljeringsgrad. Fördjupad analys pågår dock och beräknas vara klar under senare delen av våren.

Regiondirektörens förslag

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden godkänner lägesrapporten.
2. Regiondirektören får i uppdrag att vid hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde i juni redovisa lägesrapport inför sommaren.

I tjänsten

Sara Lewerentz
Regiondirektör

Anna Granevörn
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Utdrag till

Hälso- och sjukvårdsdirektör, divisionschefer, HR-konsult